

N:o 179.

Af herr **A. P. Gustafsson**, i anledning af herr *S. von Friesens* m. fl. motion, n:o 173, angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om utarbetande efter vissa grunder af ett förslag till utsträckt valrätt till Riksdagens Andra Kammar.

I en till Riksdagen afgifven motion, n:o 173, har herr von Friesen m. fl. hemställt om en skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag till rösträtsreform, bygd på grundsatsen af att politisk rösträtt må tillkomma alla kommunalt röstberättigade män, som uppnått 25 års ålder.

I likhet med motionärerna anser äfven jag, att de ändrade tidsförhållandena kräfva, att det tages under allvarligt öfvervägande, huruvida de nuvarande bestämmelserna angående den politiska rösträtten stå i öfverensstämmelse med dessa, men jag håller före, att detta bör ske genom en mera allsidig och omfattande utredning än hvad dessa motionärer hafva ifrågasatt.

Att begära det Kongl. Maj:t för Riksdagen framlägger ett förslag om utsträckning af den politiska rösträtten, bygd på den kommunala rösträtten, anser jag ej vara tillrådligt, då man ännu ej fått kännedom om hvad en verkställd statistisk utredning i hit-hörande förhållanden kan innebära.

Det kan ifrågasättas, huruvida icke den politiska rösträtten borde utöfvas, i likhet med hvad förhållandet är inom några andra

européiska stater, efter ett system — graderad skala — der rösträtt, under vissa förhållanden, medgifves åt alla myndiga män, samt der ock tillbörlig hänsyn tagits till de olika förmögenhetsförhållandena.

Denna tanke har dock ännu icke varit föremål för någon närmare utredning, och kan man sålunda derpå icke bedöma i hvad mån den kan vara tillämplig på våra förhållanden.

Det synes mig dock, som om denna princip icke borde helt och hållet lemnas ur sigte, då det blir tal om en rösträttsreform. Vid en sådan utredning läser man icke heller kunna undgå att fästa uppmärksamhet vid en mängd köpingar och municipalsamhällen, som i folkmängd öfvergå en betydande del städer och ej skilja sig från dessa i andra väsentliga hänseenden, än att de sakna egen jurisdiktion. Det kunde sättas i fråga, om dessa samhällen fortfarande borde välja representant till Andra Kammaren gemensamt med landsbygden.

Huru jag än ser saken, kan jag icke finna annat, än att om man skall begära en utredning, den bör göras mera omfattande, än hvad de ofvannämnde motionärerna hafva föreslagit, och sådan, att den lemnar tillfälle till jemförelser mellan skilda rösträttsförslag — som framdeles, med säkerhet, komma att väckas — med afseende å deras olika betydelse och innebörd.

På grund af hvad jag här förut anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, det täcktes Kongl. Maj:t låta verkställa utredning ej blott angående utsträckning af den politiska rösträtten till kommunalt röstberättigade män, som uppnått 25 års ålder, utan äfven, på här förut antydda sätt, om att på andra grunder åstadkomma en efter tidsförhållandena lämpad reform af rösträtten för val till Riksdagens Andra Kammare, samt till Riksdagen öfverlemnna resultatet af denna utredning.

Stockholm den 24 april 1900.

A. P. Gustafsson.